

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ОЛИМПИАДА ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ ОБЛАСТЕН КРЪГ – 24.02.2012 г. – IX КЛАС, 9.00 ЧАСА

УКАЗАНИЯ

Уважаеми ученици,

Работният материал на олимпиадата съдържа:

- **40** тестови задачи, от които **15** задачи с избираем отговор и **25** със свободен отговор;
- задача за създаване на писмен текст – отговор на исторически въпрос, който не трябва да надвишава **3** ръкописни страници.

Пропуснат или сгрешен отговор се оценява с **0** (нула) точки.

Максималният брой точки е **100**.

Задачата за създаване на писмен текст се оценява с общ брой **30** точки.

За задача с избираем отговор отбележете буквата с верния отговор, като я зачертаете с „X”.

Не се допускат задрасквания и поправки.

По време на работа може да пишете само със **син** химикал.

По време на изпита **не може** да ползвате допълнителни помагала или пособия, освен предоставената ви изпитна бланка.

Време за работа – 4 астрономически часа.

Пожелаваме ви успешна работа!

ПЪРВА ЧАСТ

А. ЗАДАЧИ С ИЗБИРАЕМ ОТГОВОР

1. Терминът „хуманизъм“ е въведен от:

А) Николай Коперник

Б) Микеланджело Буанароти

В) Лоренцо Вала

Г) Леонардо Бруни

2. Първите европейци, които стъпват в Австралия са:

А) холандци

Б) англичани

В) португалци

Г) испанци

3. С кои две събития свързвате личността на император Карл V:

А) Тридесетгодишната война и клането през Вартоломеевата нощ

Б) потушаване бунта на Нидерландите и сключването на Вестфалския мир

В) провеждането на Виенския конгрес и победата при Ватерлоо

Г) подписването на Аугсбургския мир и свикването на Тридентския събор

4. Една от предпоставките за религиозните войни във Франция е:

А) смяната на кралската династия

Б) военната намеса на Испания

В) слабата кралска власт

Г) противопоставянето между лутерани и калвинисти

5. Таблица на ранговете се въвежда в:

А) Османската империя от султан Селим II

Б) Русия от император Петър Велики

В) Англия от лорд-протектор Оливър Кромвел

Г) Франция от крал Луи XIV

6. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение:

А) Арендата е наемане на земя за обработване срещу заплащане.

Б) Бартерът е размяна на стока срещу стока.

В) Малкото семейство е съставено само от родителите и деца без други роднини.

Г) Триполната система представлява откупуване на данъци от три различни институции.

7. При Петър Велики Русия за първи път разполага с:

- А) самостоятелна църква начело с патриарх
- Б) професионална армия и флота
- В) стопанства със свободни селяни
- Г) аристокрация, ползваща се с неограничени права и привилегии

8. Според възгледите на меркантилизма, финансовата стабилност на държавата зависи от:

- А) типа на политическата система в държавата
- Б) превеса на вътрешната спрямо външната търговия
- В) натрупването на запаси от благородни метали в държавата
- Г) високите износни и ниските вносни мита

9. Причината за конфликта между английския парламент и краля в началото на XVII век е:

- А) Парламентът не признава за законна новата династия на Стюартите
- Б) въведената от краля протекционистична политика разорява икономиката на страната
- В) кралят управлява без да свиква Парламента
- Г) кралят започва война с Шотландия без одобрението на Парламента

10. Кое твърдение се отнася за класицизма?

- А) основните принципи, които следва са хармония, равновесие и симетрия
- Б) заражда се през XVII век в Италия
- В) представлява връщане към ценностите на класическото Средновековие
- Г) засяга всички сфери на духовния живот освен театралното изкуство

11. Улрих Цвингли и Томас Мюнцер са:

- А) представители на Просвещението
- Б) идеолози на научния социализъм
- В) ръководители на нидерландската съпротива
- Г) църковни реформатори

12. С кое право НЕ разполага американският президент съгласно Конституцията от 1787 г.:

- А) да обявява война
- Б) да назначава министрите
- В) да ръководи армията
- Г) да налага вето върху законите

13. Франсоа Волтер е съветник в двора на:

- А) руската императрица Екатерина II
- Б) пруския крал Фридрих II
- В) австрийската императрица Мария-Терезия
- Г) френския крал Луи XV

14. Кое от твърденията за промени в подчинените на Наполеон държави НЕ е вярно?

- А) заимства се пряко новото френско законодателство
- Б) премахват се феодалните задължения на селяните
- В) въвежда се парламентарна монархия като форма на управление
- Г) дава се възможност за свободно развитие на търговията

15. Според идеите на либерализма:

- А) частната собственост трябва да бъде премахната
- Б) държавното устройство трябва да се основава на религиозните традиции
- В) работниците трябва да се обединят с цел подготовка на революция
- Г) държавата не трябва да се намесва в икономиката

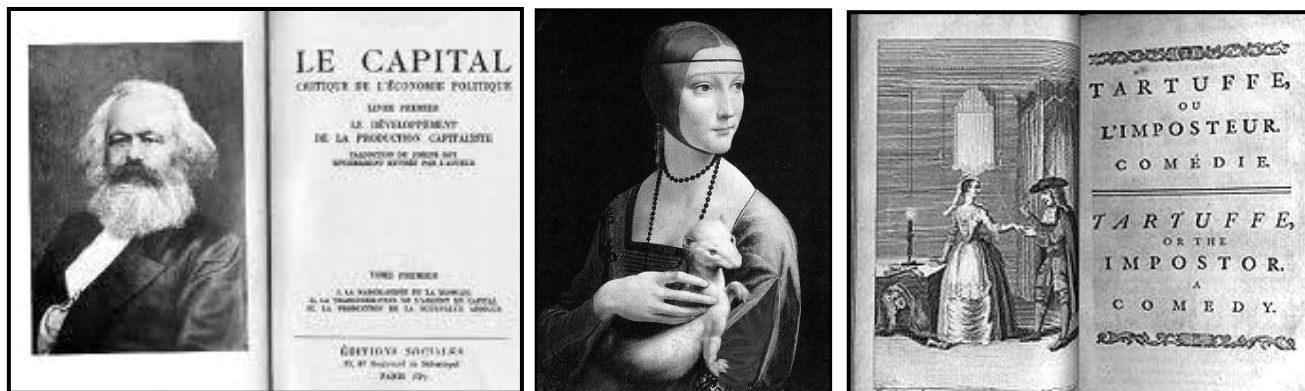
Б. ЗАДАЧИ СЪС СВОБОДЕН ОТГОВОР

16. Групирайте по двойки историческите събития, които се случват през една и съща година:

- ✓ Учредяване на англиканската църква
- ✓ Английски крал става холандският принц Вилхелм Орански
- ✓ Избухване на Първото Търновско въстание
- ✓ Издаване на Нантския едикт
- ✓ Създаване на Йезуитския орден
- ✓ Избухване на Чипровското въстание

	Година	Събития
А)	1534 г.
Б)	1598 г.
В)	1688 г.

17. Запишете автора на всяко от произведенията, представени на изображенията:

А) Б) В)

18. Подчертайте излишното в редицата и посочете признака, по който групирате останалите:

А) Дени Дидро, Франсоа Волтер, Джордж Байрон, Шарл дьо Монтескьо

Признак.....

Б) Фернандо Магелан, Франсиско Писаро, Христофор Колумб, Васко да Гама

Признак

В) монтаняри, санкюлоти, хугеноти, корделиери

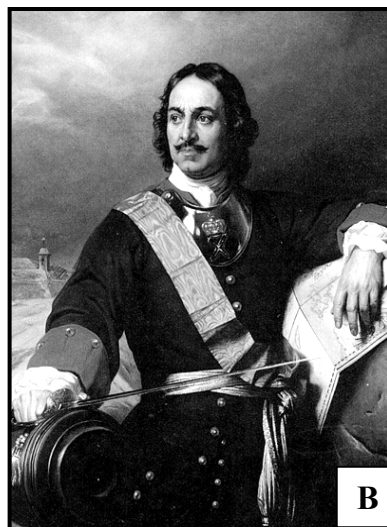
Признак.....

19. Попълнете липсващите думи в текста:

„Преди да има държава, е имало откъдето следва, че кралете са направили, а не законите кралете. Кралят е господарят на всички блага. Той получава своето право от и дължи сметка единствено на Бог [...] Всички в държавата произтичат от неговата власт и всички му дължат най-пълно подчинение.“

Из „Истински закон на свободните монархии“, Джеймс I Стюарт, 1599 г.

20. Попълнете таблицата, като свържете владетеля с подходящия термин:

Термин	Обяснение	Буква	Владетел
Вестернизация			
Инквизиция			
Конкордат			

21. Открийте грешките в следните изречения и ги поправете:

А) Първото околосветско пътешествие е направено от Христофор Колумб.

Б) Монтанярите са привърженици на парламентарната монархия.

В) Сформираната в края на XVII век Свещена лига включва Австрия, Полша, Франция и Русия.

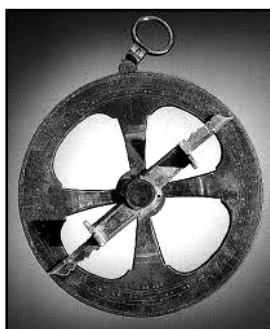
Г) Австрийската императрица Мария-Терезия принадлежи към т.н. абсолютни монарси.

22. В игрословицата са скрити имената на четири исторически личности и на четири града, с които те са свързани. Открийте имената и посочете каква е връзката между тях.

К	А	Л	А	Й	П	Ц	И	Г	А
У	Н	О	Н	К	А	Р	П	О	Ш
М	К	А	Р	Л	П	Е	Т	И	Т
А	А	П	И	Ж	О	Н	О	Т	О
Н	Л	Е	Б	Е	Л	Н	А	Н	Т
О	Р	А	У	Г	С	Б	У	Р	Г
В	Е	П	Р	Л	О	Й	О	С	А
О	Н	О	Б	И	З	Е	Б	У	Л
Н	А	П	О	Л	Е	О	Н	У	Б
К	Р	А	Н	У	Е	З	Е	Л	А

	Личност	Град	Връзка
А)			
Б)			
В)			
Г)			

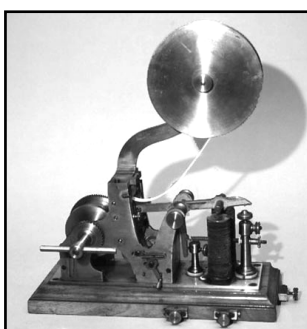
23. Отбележете излишното изображение и обосновайте избора си:

А)

Б)

В)

Г)

24. Срещу всяко определение запишете понятието, което му съответства:

	Понятие	Определение
А)		Разширяване територията на една държава предимно с военни средства
Б)		Област, зависима от друга държава и не разполагаща със собствено управление
В)		Радикална промяна на съществуващата обществено-политическа система най-често с военни средства
Г)		Завладяване на пазара от едно предприятие, което води до премахване на конкуренцията и повишаване на цените

25. Срещу дадената година запишете мястото на съответната битка и победителя в нея:
Битки: *Нейзби; Трафалгар; Мохач; Йорктаун; Полтава*
Победител: *Оливър Кромвел; адмирал Нелсън; Петър Велики; Джордж Вашингтон; Сюлейман Великолепни*

	Година	Битка при:	Победител
А)	1526		
Б)	1646		
В)	1709		
Г)	1781		
Д)	1805		

26. Довършете изреченията:

- А) Съвкупността от нормите на мюсюлманското религиозно право се нарича
- Б) Представителите на руската служебна аристокрация се наричат
- В) Противниците на робството в САЩ се наричат
- Г) Максимилиан Робеспьер е лидер на клуба на

27. Подредете в хронологическа последователност управлението на посочените владетели, като поставите съответната буква върху линията на времето:

- А) *Джеймс II*; Б) *Александър I Романов*; В) *Селим II*; Г) *Мария Терезия*; Д) *Изабела Кастилска*; Е) *Уилям III*

28. Запишете автора на дадените откъси и посочете основната идея в тях:

	Цитат	Автор	Основна идея
А)	“...Всичко би било загубено, ако един и същ човек, респективно институция, упражнява едновременно следните три пълновластия: издава закони, превръща в дела обществените решения и раздава правосъдие при престъпления и частни спорове...” <i>“Из духът на законите”</i>		
Б)	“...Около Слънцето обикалят планетите Меркурий, Венера, Земя, Марс, Юпитер и Сатурн, най-далеч е небето на неподвижните звезди...” <i>Из “За въртенето на небесните сфери”</i>		
В)	“...Празни приказки проповядват онези, които твърдят : Докато парата звънне в ковчежето, душата се възнеса от чистилицето...” <i>Из “95-те тезиса”</i>		

29. Попълнете таблицата:

	Личност	Откритие /изобретение	Сфера на дейност
	<i>Пример: Уилям Мортън</i>	<i>Използване на упойка при операция</i>	<i>Медицина</i>
А)	Самюел Морз		
Б)	Джордж Стивънсън		
В)	Жак Картие		
Г)	Джеймс Уат		

30. Отбележете името на града, в който се намира всеки от посочените дворци. При кой владетел започва изграждането на всяка от сградите?

А) дворецът Версай

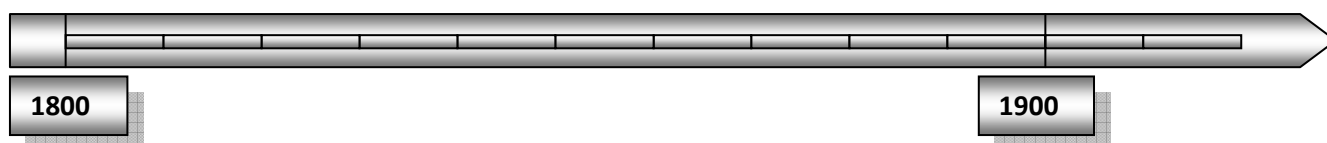
Б) Зимният дворец

В) дворецът Сан Суси

	Град	Владетел
А)		
Б)		
В)		

31. Нанесете върху линията на времето годините само на тези от изброените събития, които принадлежат на XIX век:

- А) разгромът на шведите при Полтава
- Б) приемането на Реформения бил в Англия
- В) свалянето на якобинците от власт
- Г) провъзгласяването на Втората германска империя
- Д) обявяването на Виктор Емануил за крал на Италия
- Е) приемането на Декларацията за независимост на САЩ
- Ж) „Славната революция“ в Англия
- З) „Пролетта на народите“ в Европа
- И) свалянето на Шарл X от трона

Забележка: На линията на времето нанесете само съответната година и в скоби напишете буквата на събитието.

32. Попълнете таблицата като срещу цитата поставите буквата на съответстващия му документ и посочите държавата, в която този документ е приет:

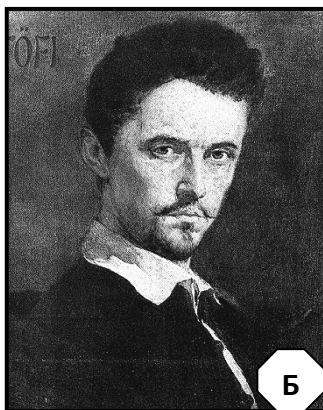
- А) “Декларация/ Бил за правата” (1689 г.)
 Б) “Декларация за правата на човека и гражданина” (1789 г.)
 В) “Декларация за основните права” (1791 г.)

Цитат	Буква	Държава
“Хората са и остават по рождение свободни и равни по права. Общественият различия могат да бъдат обосновани само с общата полза.”		
“...Конгресът няма право да издава закон, който забранява свободното упражняване на религия, свободата на словото и печата или ограничава правото на народа да се събира мирно...”		
“...че присвоената компетентност по силата на кралския авторитет и без одобрението на Парламента да се отменят закони или да се забранява изпълнението им е незаконна...”		

33. Посочете по една реформа на Петър Велики, свързана съответно с:

- А) държавното управление
 Б) църквата
 В) армията
 Г) данъчната система

34. Разгледайте внимателно изображенията и попълнете таблицата, като запишете името и буквата от снимката на съответното място.

Буква	Личност	Описание
		Унгарски поет, един от водачите на революцията от 1848 г.
		Испански генерал, изпратен от крал Фелипе II да потуши бунта на Нидерландците.
		Френски философ и просветител, един от редакторите на Енциклопедията.
		Ревностен католик, създател на йезуитското братство.

35. Прочетете текста и отговорете на поставените въпроси:

«[...] Отделният работник е безпомощен срещу предприемача. Всеки опит сам да подобри положението си завършва по принцип с поражение [...] Единствената му възможност да подобри трайно условията за труд и за живот е обединението с подобните нему. Затова встъпването в профсъюз е жизнена необходимост за всеки работник. Профсъюзът се стреми към повишаване на заплащането при отчитане условията на трудовия пазар, намаляване на работното време, създаване на достойни за човека условия в предприятията [...] Освен това той укрепва чувството за солидарност, без което не може да се постигне нито една голяма цел [...]»

А) Кое поражда необходимостта от сдружаване на работниците?

.....

Б) Кои са непосредствените задачи на профсъюзите?.....

.....

.....

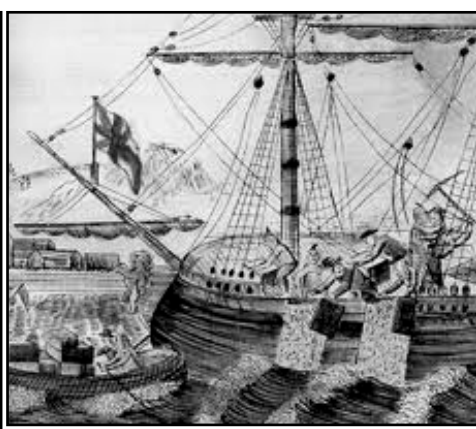
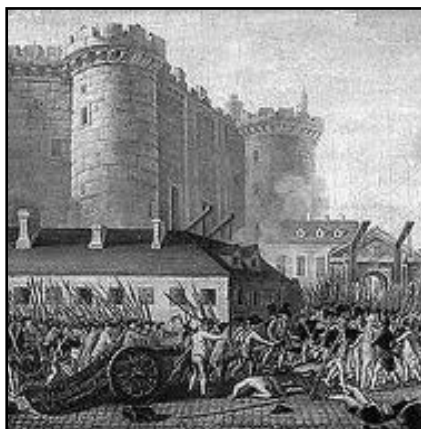
В) Какви по-дългосрочни последици има дейността на профсъюзите?.....

.....

Г) В коя държава се създават първите профсъюзи и кое е популярното им название там?

.....

36. Запишете събитието, което е представено на изображението:

А) Б) В)

.....

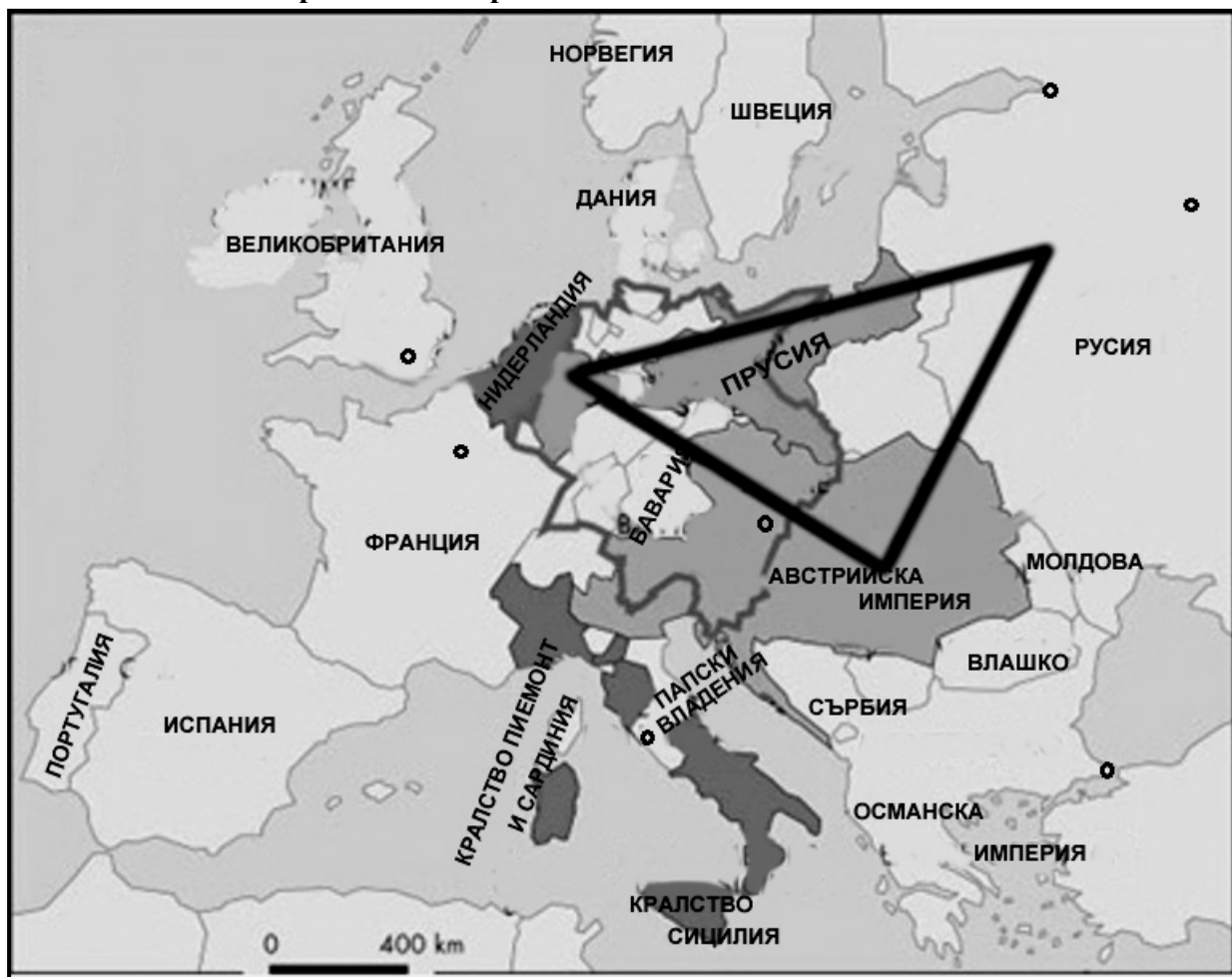
37. За всяко от дадените понятия посочете конкретен пример от новата история:

	Понятие	Пример
А)	търговска компания	
Б)	гражданска война	
В)	метрополия	

38. Свържете всеки от посочените автори с неговото произведение:

Автор	Буква	Произведение
Даниел Дефо		А) „Какво е третото съсловие“
Джузепе Мацини		Б) „Клетниците“
Волтер		В) „Произход на видовете“
Виктор Юго		Г) „За нацията“
абат Сейес		Д) „За достойнствата на английския търговец“
Чарлз Дарвин		Е) „Философски писма“

39. Разгледайте историческата карта и изпълнете поставените задачи:

А) Нанесете върху картата името на града, в който през 1815 г. се провежда важен общоевропейски конгрес.

Б) С една права линия подчертайте името на държавата, която губи най-много територии според решенията на този конгрес.

В) С вълнообразна черта подчертайте името на държавата, която затвърждава позициите си на водеща колониална държава.

Г) Кои са държавите, свързани с триъгълника върху картата и какво ги обединява?

.....

Д) Поставете заглавие на картата

40. От дадените имена изберете онези, които съответстват на посочените определения и ги запишете: *Ел Греко; Джордж Байрон; Андрей Рубльов; Йохан Себастиан Бах; Франсиско Гоя; Жан-Жак Русо; Чарлз Дикенс; Франсоа Рабле; Александър Пушкин*

	Личност	Описание
А)		Гениален композитор, живее и работи в Лайпциг. Произведенията му са изпълнени с величие, монументалност и строгост.
Б)		Френски писател, автор на хумористичното произведение „Гаргантюа и Пантагрюел“.
В)		Швейцарски философ, автор на фразата „Чувствам, следователно съществувам“.
Г)		Испански художник от гръцки произход, автор на картината „Кръщение Христово“.
Д)		Руски художник, приел монашество, живял в края на XIV и началото на XV век. Най-известната негова икона е „Троица“.
Е)		Английски писател, автор на „Нашият общ приятел“ и „Оливър Туист“.

ВТОРА ЧАСТ

В обем до 3 страници отговорете на следния исторически въпрос: *„Кои са характеристиките на политическите модели на САЩ и Англия в края на XVIII век“*

При отговора вземете предвид следните опорни въпроси:

1. Каква е формата на държавно управление?
2. Как е осъществено разделението на властите?
3. Какви са структурата и функциите на законодателния орган?
4. Какви са функциите на държавния глава?
5. Кое може да се посочи като най-голямо предимство на всеки един от двата политически модела?

БЛАГОДАРИМ ВИ ЗА УЧАСТИЕТО!

Ученик:..... Клас.....

Училище..... град/село

ПОПЪЛВА СЕ ОТ КВЕСТОРИТЕ

НАЧАЛО НА ОЛИМПИАДАТА:ч. ИЗПИТНАТА РАБОТА Е ПРИЕТА В:.....ч.

.....
Име и фамилия на квестора приел работата

.....
подпис

ПОПЪЛВА СЕ ОТ ОЦЕНИТЕЛИТЕ

ПЪРВИ ОЦЕНИТЕЛ:.....

.....
Име и фамилия

.....
подпис

.....
брой точки

ВТОРИ ОЦЕНИТЕЛ: :.....

.....
Име и фамилия

.....
подпис

.....
брой точки

ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ – (първи+втори)/2